

Motion till riksdagen

1985/86:Jo791

Rosa Östh och Ivar Franzén (c)

Återvinning av aluminiumburkar

I slutet av 1970-talet introducerades den heldragna aluminiumburken som dryckesförpackning på den svenska marknaden. Samtliga burkar var från början importerade. I mars 1979 fattade PLM beslut om att investera 200 milj. kr. i en ny fabrik, som skulle producera 900 milj. aluminiumburkar årligen. Anledningen var att Prippsbryggerierna planerade att gå över till aluminiumburkar i stället för plåtburkar för sina produkter.

PLM:s beslut gav anledning till en livlig debatt i Sverige huruvida aluminiumburken skulle tillåtas som dryckesförpackning eller ej. En särskild utredning om återvinning av dryckesförpackningar tillsattes. I utredningsbetänkandet uttalades beträffande aluminiumburken bl. a.: "För att kunna anses tillfredsställande ur samhällssynpunkt bör återvinningen av aluminiumburken ligga på 75–80 %."

Majoriteten av remissinstanserna tillstyrkte utredningens förslag. Från flera håll förespråkades dock förbud mot aluminiumburken däribland från flera kommuner, statens naturvårdsverk och miljöorganisationerna. Argumenten för förbud mot aluminiumburken var bl. a. att den som nedskräpningsobjekt är mer oförstörbar än plåtburken och att det vid tillverkningen åtgår nästan dubbelt så mycket energi.

I proposition 1981/82:131 som i allt väsentligt antogs av riksdagen framhåller jordbruksministern att "enligt min uppfattning kan det från allmänna synpunkter inte accepteras att aluminiumburkar används som dryckesförpackningar under många år framöver utan att det samtidigt finns en väl fungerande återvinning. En annan ordning skulle innebära slöseri med resurser och energi och uppenbara olägenheter ur miljösynpunkt. Det återvinningsmål som samhället bör ställa upp bör ligga vid den nivå som utredningen förordar."

Pantsystemet för aluminiumburken har nu fungerat sedan mars 1984. Det uppsatta målet för återvinning av aluminiumburken var minst 75 % vid årsskiftet 1985/86.

Till att börja med var intresset relativt stort för att inlämna de använda burkarna och uppsamlingskampanjerna gav bra resultat. Redan 8 – 9 månader efter det att pantsystemet börjat fungera, hade ca 74 % av de sålda burkarna återlämnats.

På senare tid har dess värre intresset för att uppsamla burkar minskat och återvinningsresultatet är klart sjunkande. Enligt den senaste redovisningen från statens jordbruksnämnd uppgick återvinningen av returburkar under juli–december 1985 till 66,7 %. Det är en anmärkningsvärt låg siffra som

visar att det av riksdagen uppsatta målet inte har nåtts.

Som tidigare nämnts är aluminiumburken inte bara miljöförstörande utan kräver också särskilt stor energiåtgång vid framställningen. Aluminiumburens förekomst på den svenska marknaden är därför enligt vår uppfattning inte försvarbar om inte en hög återvinning kan uppnås.

Med hänsyn till det dåliga återvinningsresultat som ovan redovisats, är det nu nödvändigt att stimulansåtgärder sätts in. Det enklaste sättet härvidlag torde vara att höja panten, förslagsvis från nuvarande 25 öre till 50 öre.

Tyvärr är systemet så uppbyggt att pantbolagets vinst minskar om återvinningen ökar. Detta ger en icke önskad styrning som måste rättas till. Regeringen bör därför få i uppdrag att komma med förslag på ett system som innebär att det ligger i pantbolagets intresse att verka för en maximal återvinning.

Hemställan

Med stöd av ovanstående hemställs

att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om höjd pant på aluminiumburkar samt ändrade regler för pantbolaget enligt de riktlinjer som anges i motionen.

Stockholm den 27 januari 1986

Rosa Östh (c)

Ivar Franzén (c)

Mot. 1985/86

Jo791